

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea art. 2 lit. i) și k) din Legea nr.220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii proiectului de act normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Unul dintre obiectivele Programului de guvernare 2023-2024 în domeniul energetic îl reprezintă implementarea unei noi politici energetice naționale bazată pe asigurarea securității energetice, a tranziției verzi, precum și promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile și a tehnologiilor inovatoare.

O nouă politică energetică națională trebuie să ia în considerare nu numai aspecte legate de producția de energie și eficiența energetică, ci și de stocarea energiei, în contextul în care dezvoltarea producerii de energie din surse regenerabile, finanțată prin diverse mecanisme de sprijin (Planul Național de Redresare și Reziliență, Fondul pentru Modernizare, etc.) a luat un avânt fără precedent. Dezvoltarea surselor regenerabile de energie conduce, însă, la creșterea producției de energie verde cu un grad mare de volatilitate, impunându-se luarea de măsuri pentru echilibrarea balanței energetice producție-consum. În acest context se încadrează și obiectivele programului de guvernare privind:

- realizarea de investiții în extinderea rețelei de transport a energiei electrice pentru a crește capacitatea de interconectare cu statele vecine și a putea prelua capacitatea suplimentară de producție de energie electrică din surse noi sau regenerabile, precum și
- participarea activă în cadrul inițiativelor europene ce vizează investițiile în tehnologii de stocare, promovarea și utilizarea pe scară largă a bateriilor electrice.

Astfel prin Rezoluția Parlamentului European **referitoare la o abordare europeană globală privind stocarea energiei nr. (2019/2189(INI)), se recunosc următoarele:**

- acumularea prin pompare reprezintă peste 90% din capacitatea de stocare a UE, astfel că, în prezent, acumularea prin pompare joacă un rol important în echilibrarea cererii și ofertei de energie, a stocării la scară mare cu o eficiență bidirecțională ridicată și a flexibilității pe termen scurt și mediu cu o capacitate importantă;
- tehnologiile de stocare a energiei pot oferi oportunități importante pentru decarbonizarea sectorului energetic, făcând posibilă stocarea căldurii sau a frigului timp de câteva luni prin absorbirea energiei din surse regenerabile prin pompele de căldură de nivel industrial și cu ajutorul biomasei, al biogazelor sau al energiei geotermale, cât și prin oferirea de servicii de flexibilitate, de exemplu, pentru un sistem de energie electrică dominat de energia din surse regenerabile;
- clădirile bine izolate, rețelele de încălzire centralizată și instalațiile de stocare dedicate pot fi folosite pentru stocare pentru diferite perioade de timp;

Potrivit *Planului național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice 2021-2030 (PNIESC), aprobat prin H.G. nr. 1076/2021*, dezvoltarea capacităților de stocare a energiei electrice va contribui la integrarea SRE în SEN, având în vedere caracterul intermitent/variabil al acestora. Specific, capacitățile de stocare vor contribui la reducerea decalajelor dintre cererea și oferta de energie electrică. De asemenea, dezvoltarea capacităților de stocare va conduce la creșterea competitivității pieței interne de energie, cu impact pozitiv asupra prețurilor energiei către clienții finali.

2.2. Descrierea situației actuale

Funcționarea Sistemului Electroenergetic Național (SEN) în condiții de siguranță și stabilitate în concordanță cu cerințele impuse de standardele de calitate, nivelul de performanță și standardele ENTSO – E, reprezintă un obiectiv fundamental asumat de C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., asigurând în acest fel, atât nivelul corespunzător de adecvanță a Sistemului, funcționarea eficientă a pieței de energie, cât și garantarea accesului la rețeaua electrică de transport (RET) în condiții de transparență și echidistanță pentru toți participanții la rețea.

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este singurul furnizor al serviciului de sistem, acesta fiind realizat în beneficiul tuturor utilizatorilor RET cu scopul de a asigura funcționarea sigură și stabilă a SEN, funcționarea eficientă a pieței de energie și menținerea în permanență a parametrilor normati ai energiei electrice la toți participanții din SEN, în conformitate cu normele în vigoare.

În ultima perioadă s-a putut constata modificarea substanțială a structurii de producție din SEN în urma integrării în ultimii ani a unui număr tot mai mare de centrale electrice regenerabile (eoliene și fotovoltaice), cu o pondere tot mai importantă în puterea totală instalată în SEN, centrale al căror nivel de certitudine privind asigurarea siguranței în funcționare a SEN este mult mai mic decât cel al celor clasice, proces care se află în continuă evoluție. De asemenea, se observă creșterea semnificativă a producției de energie generată de către centralele electrice eoliene și fotovoltaice, fapt care conduce, pe de o parte, la scoaterea de pe piață în mod implicit a unor grupuri clasice a căror nivel de certitudine privind asigurarea rezervelor de sistem este net superior celor din surse regenerabile și, pe de altă parte, la limitarea funcționării acestora, trecerea lor în conservare sau dezafectarea acestora ca urmare a îndeplinirii cerințelor asumate prin Planul Național Integrat Energie Schimbări Climatice (PNIESC), sau prin Fondul pentru Modernizare. Aceste evoluții conduc la indisponibilizarea unor cantități semnificative de rezerve de sistem pe care acestea le puneau la dispoziția SEN.

Funcționarea Centralelor Electrice Eoliene (CEE) și a Centralelor Electrice Fotovoltaiice (CEF) prezintă variații foarte mari de putere (la creștere cât și la reducere), atât din punctul de vedere al amplitudinii, cât și a vitezei de variație, atât în timpul vârfului de sarcină cât și a golului de sarcină. Suprapunerea defavorabilă a efectelor acestor variații peste caracterul natural al consumului, respectiv producției (vârf sau gol de sarcină), conduce la creșterea semnificativă a energiilor de echilibrare și implicit a costurilor cu echilibrarea SEN.

Astfel, în prezent, se poate constata un deficit al capacităților energetice capabile să asigure echilibrarea SEN, din cauza lipsei, în principal, a centralelor termoelectrice cu

funcționare în ciclu combinat și a soluțiilor de stocare în baterii, astfel încât continuarea procesului de intensificare a implementării surselor regenerabile de energie necesită a fi în strânsă corelare cu soluțiile de stocare a energiei, precum bateriile și/sau stocarea hidro.

În aceste condiții, caracterul intermitent al surselor regenerabile de energie și nevoia de echilibrare a acestora, precum și nevoia de adecvanță a sistemului, reprezintă provocări semnificative la nivelul Sistemului Electroenergetic Național.

Din punct de vedere legislativ, principalul act normativ primar care guvernează sectorul electroenergetic românesc, Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, stabilește cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților în sectorul energiei electrice și al energiei electrice produse în cogenerare, în vederea utilizării optime a resurselor primare de energie în condiții de accesibilitate, disponibilitate și suportabilitate și cu respectarea normelor de siguranță, calitate și protecție a mediului, dar nu are prevederi care să încurajeze realizarea investițiilor în soluții de stocare a energiei, fapt care, în contextul dezvoltării accentuate a surselor regenerabile de energie (SRE), a devenit o necesitate urgentă.

Elementele obiective ale situației extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată sunt următoarele:

- întrucât, pentru a asigura stabilitatea tensiunii și a frecvenței, cu impact pozitiv asupra funcționării rețelei electrice europene și creșterea ponderii opțiunilor de flexibilitate prin capacitățile de stocare a energiei, sunt necesare surse de stocare a energiei electrice;

- prin Pactul Ecologic European, Uniunea Europeană s-a angajat să realizeze decarbonizarea economiei europene, iar integrarea surselor intermitente și variabile de energie regenerabilă, precum energia eoliană și solară, necesită obținerea unei flexibilități mai mari în ceea ce privește cererea și oferta de energie pentru a stabiliza Sistemul Electroenergetic Național, fapt care ar preveni fluctuațiile extreme ale prețurilor, menținând atât un preț accesibil al energiei cât și siguranța aprovizionării;

- stocarea energiei pe termen scurt și stocarea sezonieră pe mai multe luni reprezintă un deziderat care asigură o flexibilitate sporită sistemului electroenergetic, iar aceasta poate contribui în mod esențial la reducerea diferenței dintre valorile extreme ale prețurilor la energia electrică;

- modificarea și completarea cadrului de reglementare primar pentru realizarea unor unități de stocare a energiei electrice, în acord cu prevederile Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie și de modificare a Directivei 2012/27/UE și Regulamentul (UE) 2019/943 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, a devenit absolut necesară în contextul actual în care sunt menținute o serie de măsuri de sprijin pentru consumatorii finali de energie electrică până la 31 martie 2025;

- C16: REPower, Investiția 2, Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile, Ținta 125: Capacitate instalată din energie din surse regenerabile (energie eoliană și solară), potrivit Anexei la Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 11 decembrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare a Consiliului din 23 noiembrie 2021, finanțată prin Planul Național de Redresare și Reziliență urmărește instalarea a 950

MW în centrale eoliene și fotovoltaice până la 30 iunie 2024 precum și instalarea de capacități de stocare a energiei electrice cu o putere totală de cel puțin 240 MW și 480 MW până la 30 iunie 2026, fapt ce contribuie la atingerea țintelor asumate prin PNIESC. De asemenea, înlocuirea centralelor care folosesc cărbunele drept combustibil cu centrale pe gaze sau gaze obținute din surse regenerabile, cu o capacitate de 1.300 MW până în anul 2025 se va realiza prin finanțarea acestor investiții din Fondul pentru modernizare.

În prezent, România se confruntă cu riscuri crescute legate de aprovizionarea cu energie din cauza tensiunilor geopolitice generate de războiul din Ucraina și a creșterii dependenței de resurse energetice importate din afara Uniunii Europene, în special din Federația Rusă. Această situație amplifică nevoia de a dezvolta și moderniza rapid infrastructura energetică națională, pentru a reduce vulnerabilitățile energetice.

Uniunea Europeană a impus ținte stricte de reducere a emisiilor de carbon și de tranziție la surse de energie regenerabilă. România este obligată să îndeplinească aceste obiective prin dezvoltarea capacităților de producție din surse regenerabile (eoliene, solare) și prin proiecte de stocare a energiei. În lipsa unor măsuri urgente, întârzierile în implementarea acestor proiecte ar aduce sancțiuni economice severe și ar afecta obiectivele naționale de securitate energetică.

Lipsa unor hidrocentrale cu acumulare prin pompaj a condus la o pierdere a energiei electrice produse în exces de sursele de producție nedeținătoare de sisteme de stocare, creând un prejudiciu energetic și economic statului român și afectând capacitatea țării de a deveni exportator net de energie electrică și a reduce tarifele pentru consumatorii casnici,

Blocajul instituțional actual, cauzat de interdicția juridică a concesiunii de către Ministerul Energiei, a acumulărilor de apă cu potențial hidroenergetic în vederea construirii de hidrocentrale cu acumulare prin pompaj, a generat riscul real ca actualul concedent să nu dispună de expertiza necesară demarării procedurii, executării și monitorizării concesiunilor în scop hidroenergetic, cu consecința blocării oricărei inițiative publice și private de construire a unui CHEAP în ultimii 33 de ani.

Multitudinea de operațiuni și fapte administrative au încetinit finalizarea unor proiecte de importanță națională în domeniul energiei electrice, afectând ritmul de creștere a independenței energetice și a obiectivului României de a deveni exportator net de energie, precum și de a reduce tarifele la energie pentru consumatorii casnici și industriali;

S-a reținut în industrie nevoia urgentă de crearea unei instituții juridice noi care să califice drept de importanță națională anumite proiecte energetice, pentru a accelera ritmul de construire și finalizare a acestora, în scopul creșterii capacității de producție, transport, distribuție și consum a energiei, dar și al ambițiilor de creștere economică ritmică a României în actualul context european;

Dacă aceste proiecte de importanță națională nu sunt declarate lucrări de interes național și de utilitate publică și nu primesc un cadru legal clar și imediat aplicabil, când România deja se confruntă cu deficit major iar importurile zilnice ajung la valori de circa 2500 MW (o treime din consum), stabilitatea SEN riscă să fie afectată și ar genera creșteri de prețuri, costuri suplimentare pentru consumatori și riscuri majore pentru securitatea economică.

Proiectele de importanță națională necesită acces urgent la terenuri, inclusiv scoaterea acestora din circuitul agricol sau forestier, în condițiile legii. Amânarea acestui proces din cauza lipsei unei reglementări specifice ar întârzia proiecte esențiale pentru modernizarea infrastructurii energetice și ar crește vulnerabilitatea sistemului energetic național.

România se confruntă cu o infrastructură energetică învechită și insuficientă pentru a face față creșterii cererii de energie electrică, mai ales în contextul dezvoltării economice. Proiectele de importanță națională în domeniul energiei electrice, care includ centralele fotovoltaice, eoliene și alte surse regenerabile, precum și capacitățile de stocare a energiei, sunt cruciale pentru modernizarea Sistemului Electroenergetic Național (SEN).

Fără aceste proiecte, există un risc real ca SEN să devină suprasolicitat, lucru care poate duce la defecțiuni tehnice, căderi masive de tensiune sau chiar la întreruperi în alimentarea cu energie electrică pe scară largă. În plus, SEN se confruntă deja cu presiuni majore, inclusiv din cauza integrării unor surse de energie intermitente (precum energia eoliană și solară), care necesită echilibrarea cererii și ofertei. Proiectele de producere și stocare a energiei devin astfel esențiale pentru evitarea dezechilibrelor de pe piața energetică și pentru asigurarea unei aprovizionări stabile și continue cu energie.

Se observă o întârziere a implementării acestor măsuri care duce la pierderi economice semnificative, descurajează investițiile în sectorul energetic și afectează obiectivele de securitate energetică și sustenabilitate ale României, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung,

Reglementarea clară a cadrului legislativ pentru evitarea situațiilor de dublă taxare a energiei stocate este urgentă, deoarece aceste taxe se aplică atât la momentul stocării, cât și la momentul reintroducerii energiei în Sistemul Energetic Național. Această dublă taxare reprezintă un obstacol semnificativ în dezvoltarea capacităților de stocare a energiei electrice, care sunt critice pentru echilibrarea cererii și ofertei pe piața de energie. Dublarea acestor costuri afectează grav investițiile în infrastructura de stocare a energiei și viabilitatea proiectelor de acest tip, în condițiile în care flexibilitatea sistemului energetic depinde esențial de aceste capacități. Reglementările europene promovează eliminarea dublei taxări și stimulează dezvoltarea tehnologiilor de stocare a energiei pentru a asigura tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon, iar legislația națională necesită urgent aliniere la aceste norme.

Necesitatea imediată a măsurilor de modernizare și diversificare a surselor de energie, prin instalarea de noi capacități de producție din surse regenerabile și dezvoltarea capacităților de stocare a energiei electrice, care permit echilibrarea Sistemului Energetic Național și atenuarea fluctuațiilor sezoniere ale producției și consumului de energie, inclusiv prin stocare sezonieră pe termen lung, reprezintă o realitate pentru sectorul energetic național care, dacă nu va fi reglementată urgent, conduce la creșterea prețurilor la energie.

În contextul geopolitic actual, inclusiv tensiunile generate de războiul din Ucraina, care afectează stabilitatea aprovizionării cu energie în Europa și subliniază necesitatea reducerii dependenței de resursele energetice importate din afara Uniunii Europene, în special din Federația Rusă. Totodată, constatăm nevoia urgentă de a consolida securitatea energetică a României prin măsuri imediate, aceasta fiind parte componentă a securității naționale.

2.3. Schimbări preconizate

Implementarea de soluții privind stocarea energiei electrice este necesară pentru eficientizarea consumului și remedierea fluctuațiilor majore de producție, crescând capacitatea de integrare a energiei provenite din surse regenerabile, de natură variabilă.

În concordanță cu Planul Național Integrat Energie Schimbări Climatice revizuit, aflat în proces de preluare a observațiilor și propunerilor Comisiei Europene, România asumă dezvoltarea a 800 MW în centrale hidroelectrice cu acumulare prin pompaj până în anul 2030, precum și instalarea a cel puțin 2.000 MW în baterii până în anul 2035, după cum urmează:

- 1.200 MW în perioada 2025-2030 (200 MW/an);
- 800 MW în perioada 2031-2035 (160 MW/an).

Având capacitatea de a oferi atât adecvanță cât și servicii de echilibrare, stocarea în baterii poate avea un rol activ în funcționarea SEN, avantajul acestui tip de stocare constând în viteza mare de realizare, adaptabilitatea sa la curba de consum, precum și în faptul că nu este supus factorilor naturali. Investiția strategică în stocarea energiei prin baterii are dublu rol pozitiv, respectiv contribuie la creșterea nivelului de flexibilitate a rețelei de energie electrică și, totodată, facilitează integrarea în sistem a noilor capacități de producție de energie din Surse Regenerabile de Energie (SRE).

România și-a asumat promovarea soluțiilor de stocare, așa cum este subliniat și prin PNRR, în cadrul *Investiția 4 - Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare) și noi capacități de stocare a energiei electrice, sub-măsura 3, sub-investiția 3 - instalarea unei capacități de 240 MW (sau 480 MWh) în baterii până la 30 iunie 2026.*

Astfel, în baza schemei de ajutor de stat având ca obiectiv sprijinirea investițiilor în dezvoltarea capacităților de stocare a energiei electrice (baterii) a fost relansat un apel de proiecte (cu data de închidere a depunerii de proiecte - 21.04.2024) dedicat societăților, cu o alocare totală aprobată de 103.480.000 EUR, respectiv 79.600.000 EUR cu aplicarea procentului de supracontractare de 30%, putându-se constata că prin PNRR s-au alocat scheme dedicate, subliniindu-se, astfel, angajamentul de consolidare a infrastructurii energetice naționale și de asigurare a unui viitor energetic rezilient și sustenabil.

De asemenea, construirea de capacități de stocare a energiei se află printre domeniile de interes din cadrul Programului cheie 1 al Fondului pentru modernizare prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2022 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar de implementare și gestionare a fondurilor alocate României din Fondul pentru modernizare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, documentele programatice aferente fiind în lucru la nivelul Ministerului Energiei, unde a fost elaborată schema de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor în dezvoltarea capacităților de stocare a energiei electrice (baterii) cu finanțare din Fondul pentru modernizare, precum și documentația aferentă acesteia.

Aceste documente au fost transmise către Consiliul Concurenței în vederea obținerii avizului schemei, în temeiul prevederilor Ordonanței de urgență nr.77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, cu modificările și completările ulterioare. În baza avizului Consiliului Concurenței, Ministerul Energiei va transmite documentele necesare către Comitetul de investiții și BEI pentru aprobarea finanțării acestei scheme din Fondul pentru modernizare.

În aceste condiții, în contextul facilităților acordate persoanelor fizice de a deveni prosumatori și persoanelor juridice pentru încurajarea dezvoltării investițiilor în SRE, prin

scheme de ajutor de stat, programe dedicate, sau mecanismul Contracte pentru Diferență (CfD), apare ca necesară modificarea și completarea cadrului legislativ existent, astfel încât să fie încurajate și soluțiile de stocare.

Propunerile legislative se referă la:

1. Modificarea și completarea Legii nr.123/2012 a energiei și gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, prin:

- completarea art.3, pct.121, respectiv definiția stocării de energie, pentru claritatea acesteia, în sensul că energia electrică stocată este, ulterior, livrată în rețelele electrice;

- introducerea unui nou punct, pct.48¹, care definește furnizorul de servicii de stocare, având în vedere faptul că serviciile sunt prestate de un furnizor de servicii care pune la dispoziție capacitatea de stocare către un client care poate fi un producător, un consumator sau un operator de rețea;

- introducerea unui nou punct, pct. 62¹, prin care se definesc *lucrările de interes național și de utilitate publică*, ca fiind lucrările de construire, realizare, dezvoltare, modernizare, reabilitare, re tehnologizare operare, exploatare, de intervenție, în caz de avarie, revizie și reparație și de întreținere, inclusiv de realizare și extindere a lucrărilor și construcțiilor aferente centralelor hidroelectrice de acumulare prin pompaj de tipul centralelor hidroelectrice de acumulare prin pompaj, denumite în continuare CHEAP, aferente producerii de energie electrică, care face/fac obiectul proiectelor de importanță națională în domeniul energiei electrice;

- introducerea unui nou punct, pct. 70¹, care definește operatorul de servicii de stocare, având în vedere utilizarea noțiunii în cuprinsul definiției participantului la piață, cu referiri multiple în cuprinsul legii, precum și a exceptării energiei electrice cu care se alimentează instalațiile de stocare de la obligațiile legale de achiziție de certificate verzi și a contribuției de cogenerare, ca o consecință a faptului că această energie electrică nu reprezintă un consum final;

- introducerea unui nou punct, pct. 94¹ privind noțiunea de *"proiecte de importanță națională în domeniul energiei electrice"*;

- introducerea unui nou punct, pct. 97¹, privind noțiunea de *"regim de pompaj al CHEAP"* - *ansamblul de activități prin care se realizează transferul resursei de apă din rezervorul inferior în rezervorul superior al CHEAP, în vederea creării unei rezerve de energie potențială*;

- introducerea unui nou punct, pct. 107¹, care definește serviciul de stocare, având în vedere utilizarea noțiunii în cuprinsul definiției participantului la piață;

- completarea art. 25 cu un nou alineat, alin (14), care prevede faptul că operatorii de rețea vor lua în considerare caracteristicile instalațiilor de stocare la stabilirea regulilor privind regimurile de dimensionare utilizate în studiile de soluție a locurilor de producere, respectiv a locurilor de consum. Această completare facilitează maximizarea beneficiilor pe care o instalație de stocare le poate aduce procesului de integrare a SRE în rețea, având în vedere dispunerea geografică a surselor și limitările rețelelor în zonele respective, precum și uniformizarea modului de abordare a studiilor de soluție

2. Modificarea și completarea Legii nr.220/2008 privind stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile, pentru armonizarea cadrului legislativ privind exceptarea energiei electrice cu care se alimentează instalațiile de stocare de la obligațiile de achiziție de certificate verzi și a contribuției de cogenerare,

ca o consecință a faptului că această energie electrică nu reprezintă un consum final, prin:

- completarea art.2, lit.k), respectiv a definiției consumatorului final de energie electrică;
- completarea art.2, lit.i), respectiv a definiției consumului final brut de energie electrică.

3. Actualizarea de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei a reglementărilor secundare incidente, în acord cu prevederile prezentei ordonanțe de urgență.

4. Eliminarea dublei taxări: Una dintre cele mai importante propuneri legislative din acest proiect este eliminarea dublei taxări a energiei stocate. În prezent, energia stocată este supusă taxării atât la preluarea din SEN, cât și la reintroducerea ei în sistem, ceea ce descurajează dezvoltarea capacităților de stocare. Ordonanța de urgență elimină aceste taxe duble, scutind operatorii de stocare de la plata contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a altor tarife de transport și distribuție aplicate în mod repetat.

5. Încurajarea stocării sezoniere și a stocării pe termen scurt: Proiectul de ordonanță de urgență susține și dezvoltarea unor soluții inovatoare de stocare sezonieră, care să permită echilibrarea fluxurilor de energie între perioadele de supraproducție (ex. energie regenerabilă din surse eoliene și solare) și perioadele de consum ridicat. Aceste măsuri vor contribui la stabilitatea prețurilor și la reducerea dependenței de importurile de energie, în special în perioadele critice.

6. Noi reglementări pentru operatorii de stocare: se introduc reglementări clare pentru operatorii instalațiilor de stocare, precum scutirea de la plata tarifelor pentru serviciul de transport, serviciile de sistem și contribuția pentru cogenerare pentru energia preluată pentru stocare.

7. Se prevede posibilitatea ca, la inițiativa Ministerului Energiei, terenurile aparținând lacurilor de acumulare permanente a căror execuție a fost finanțată din fonduri alocate de la bugetul de stat și care au potențialul de utilizare a energiei apelor, să treacă în administrarea acestuia, cu avizul conform autorității publice centrale în domeniul apelor, în condițiile art. 298-301 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, respectiv în scopul concesionării, în condițiile 302-331 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare pentru dezvoltarea capacităților de stocare de energie, prin intermediul centralelor hidroelectrice cu acumulare prin pompaj, în conformitate cu prevederile stabilite prin reglementările aplicabile. De asemenea sunt stabilite clauzele obligatorii care trebuie a fi incluse în suplimentar în aceste contractele de concesiune, complementar conținutului și obiectului clauzelor impuse de Codul administrativ. Utilitatea dării în administrare a acestor bunuri către Ministerul Energiei rezidă din faptul că aceasta este cea mai în măsură să organizeze procedura de concesionare a respectivelor perimetre pentru dezvoltarea unor CHEAP-uri, având competența și expertiza legală de a monitoriza modul de executare a concesiunii și ajungerea la rezultatul scontat. Astfel este facilitată asigurarea capacității de stocare a energiei și a sistemelor de rezervă prin realizarea proiectului centralei hidroelectrice prin pompaj Tarnița Lăpușești, precum și a altor centrale hidroelectrice în pompaj care pot să contribuie la asigurarea rezervei de putere. Tipul, volumul și calitatea serviciilor de sistem asigurate de CHEAP Tarnița-Lăpușești- precum și altor proiecte investiționale

similare reprezintă un avantaj major în operarea unor astfel de centrale, în condițiile unui cadru de reglementare privind serviciile tehnologice de sistem corespunzător și ale dezvoltării piețelor regionale de energie, în special a celor dedicate acestor servicii.

Contextul energetic național și internațional subliniază, de asemenea, importanța urgentă a dezvoltării capacităților de stocare a energiei în contextul integrării surselor regenerabile. Proiectul CHEAP Tarnița-Lăpușești și alte proiecte privind CHEAP-uri răspund acestor nevoi strategice ale României, fiind investiții esențiale pentru stabilitatea energetică pe termen lung, – cu potențialul de a reduce dependența de combustibili fosili și de a facilita tranziția către surse de energie curată.

Astfel, prezenta Ordonanță de urgență introduce două amendamente esențiale la Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu scopul de a crea cadrul legal necesar pentru declararea unor proiecte de producere a energiei electrice ca lucrări de interes public național și de a stabili criterii clare pentru definirea proiectelor de importanță națională în domeniul energiei electrice. Această reglementare este esențială pentru accelerarea implementării proiectelor critice pentru securitatea energetică a României și pentru facilitarea accesului la resursele necesare.

8. Amendamentul propus la articolul 3, care introduce un nou punct, pct. 62¹, prevede că lucrările aferente producerii de energie electrică, fie că este vorba de construire, modernizare, reabilitare sau întreținere, pot fi declarate ca lucrări de interes public național. Aceste lucrări includ:

- Proiectele de construire a unor noi capacități de producere a energiei electrice;
- Lucrările de dezvoltare, modernizare sau re tehnologizare a infrastructurii energetice existente;
- Intervențiile necesare în caz de avarie, revizie sau reparație,

toate acestea având un rol crucial în menținerea stabilității și securității Sistemului Electroenergetic Național (SEN).

Acest amendament creează un cadru legal clar care permite Guvernului să intervină rapid în implementarea acestor lucrări critice pentru securitatea energetică a statului, facilitând astfel accesul la finanțare, derogări administrative și acces rapid la resurse precum terenurile necesare. De asemenea, prin declararea acestor proiecte ca lucrări de interes național și de utilitate publică, ele sunt plasate în centrul priorităților statului, în contextul geopolitic actual și al obiectivelor de decarbonizare asumate de România.

Principalele avantaje aduse de acest amendament includ:

- Considerarea acestor proiecte ca fiind de siguranță și securitate națională, conform Ordonanței de Urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate. Acest statut le oferă o prioritate maximă în fața altor categorii de proiecte, în contextul în care România trebuie să asigure siguranța energetică a națiunii.
- Facilitarea scoaterii terenurilor din circuitul agricol și din fondul forestier național, în conformitate cu legislația specifică (Legea fondului funciar nr. 18/1991 și Codul silvic). Proiectele de energie, având un caracter de importanță națională, beneficiază astfel de o procedură accelerată pentru accesul la terenurile necesare pentru realizarea lucrărilor.
- În vederea susținerii investițiilor în sectorul energetic, în cazul proiectelor de producere a energiei electrice declarate ca lucrări de interes public național pentru

certIFICATELE de urbanism și autorizațiile de construire aferente s-ar aplica scutirea de taxa pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor.

Prin acest amendament, proiectele de importanță națională în domeniul energiei electrice devin instrumente strategice ale statului pentru garantarea securității energetice, în special în contextul tranziției către surse de energie regenerabilă. Acest cadru permite derularea rapidă și eficientă a proiectelor, contribuind la atingerea Țintelor asumate de România în cadrul Pactului Ecologic European și Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

9. Prin adoptarea acestor amendamente, se anticipează o accelerare semnificativă a procesului de implementare a proiectelor energetice esențiale, ceea ce va contribui direct la:

- Creșterea capacităților de producție și stocare a energiei electrice din surse regenerabile;
- Reducerea vulnerabilității României la fluctuațiile de aprovizionare cu energie din surse externe;
- Modernizarea și securizarea infrastructurii energetice naționale, cu beneficii directe pentru securitatea națională și bunăstarea economică a țării;
- Facilitarea procedurilor administrative și legale pentru realizarea acestor proiecte, oferind o mai mare flexibilitate în realizarea lucrărilor de interes public național.

Schimbările preconizate prin aceste amendamente sunt menite să asigure o tranziție rapidă și eficientă către un sistem energetic modern și sustenabil, în concordanță cu angajamentele României la nivel european și cu cerințele de securitate națională.

10. O altă propunere inclusă în proiectul de act normativ prevede exceptarea CHEAP de la dispozițiile art. 37 din Legea nr. 46/2008 privind Codul Silvic, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât să se permită scoaterea definitivă din Fondul Forestier Național a terenurilor necesare pentru realizarea sau extinderea lucrărilor și construcțiilor aferente centralelor hidroelectrice de acumulare prin pompaj de tip CHEAP. Exceptarea poate fi solicitată de către operatorul lucrării și construcția respectivă, fără obligația de a oferi teren în compensare. În acest caz, operatorul este obligat să plătească anticipat doar taxa prevăzută la art. 41 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 46/2008, precum și o sumă în lei, corespunzătoare valorii terenului scos definitiv din fondul forestier național. Această sumă se virează în fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică.

2.4. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Având capacitatea de a oferi servicii de reglaj primar, secundar și terțiar, stocarea în baterii, respectiv CHEAP va avea un rol activ în echilibrarea Sistemului Electroenergetic Național, cu impact pozitiv asupra costurilor privind echilibrarea SEN. Astfel, reducerea costurilor de echilibrare va contribui la diminuarea costurilor participanților la piață, cu impact favorabil în facturile clienților finali de energie electrică. Concomitent, având în vedere că noile proiecte de stocare (inclusiv CHEAP) vor plăti alte tipuri de tarife sau

contribuții la injectia de energie electrică în rețea, beneficiile generate de aceste noi proiecte vor depăși cuantumul scutirilor astfel acordate pentru plata achiziției de certificate verzi, respectiv a contribuției pentru cogenerare.

Avantajul acestui tip de stocare constă în adaptabilitatea sa la curba de consum, precum și în faptul că nu este supus factorilor naturali.

Investiția strategică în stocarea energiei în baterii are dublu rol pozitiv, respectiv contribuie la creșterea nivelului de flexibilitate a rețelei de energie electrică și, totodată, facilitează integrarea în sistem a noilor capacități de producție de energie din surse regenerabile de energie.

3.2. Impactul social Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4. Impactul macroeconomic

Întărirea adecvănței și capabilității de echilibrare a Sistemului Electroenergetic Național cu soluții autohtone de stocare în baterii, are un impact pozitiv asupra economiei naționale, întrucât va crea premisele adecvării prețului la energie electrică.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Politica de promovare a investițiilor în sisteme de stocare va asigura oportunități economice și sociale prin dezvoltarea industriei de profil autohtone.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Încurajarea investițiilor în soluțiile de stocare a energiei va impacta pozitiv asupra mediului de afaceri, în condițiile în care se va crea concurență în oferta de echilibrare a Sistemului Electroenergetic Național, oferind oportunități de implicare a IMM-urilor prin dezvoltarea afacerilor, creându-se, totodată, oportunități de a se investi în activități de cercetare și inovare.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Proiectele de investiții în baterii vor fi implementate după parcurgerea, pentru fiecare în parte, a procedurilor de autorizare, proceduri în cadrul cărora, în urma evaluării impactului asupra mediului, se vor promova soluțiile tehnice care să asigure un impact minim din perspectiva protecției mediului.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

Prezentul proiect de act normativ nu are impact bugetar.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
	2024	2025	2026	2027	2028	
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit						
b) bugete locale: (i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4.8. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) a comunicat prin adresa nr. 150376/11.11.2024, punctul de vedere raportat la proiectul de act normativ. Proiectul s-a transmis Administrației Naționale „Apele Române” pentru formularea unui punct de vedere, prin adresa nr. 54.800/CS/07.11.2024, opinia acestei instituții fiind inclusă în avizul Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ - proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1181/2024;
- b) Consiliul Economic și Social - proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 6979/2024;
- c) Consiliul Concurenței – a emis opinia favorabilă nr. RG/16248/20.11.2024.

6.6. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ sunt îndeplinite procedurile de transparență instituite prin Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare.

Proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Energiei în data de 01.11.2024.

Având în vedere urgența extremă determinată de circumstanțele excepționale în care se află sectorul energetic românesc, se impune adoptarea unor soluții imediate pentru asigurarea stabilității Sistemului Electroenergetic Național (SEN) și pentru atingerea Țintelor asumate prin angajamentele internaționale ale României, precum Pactul Ecologic European și Fondul pentru Modernizare. În contextul geopolitic și economic actual, inclusiv consecințele războiului din Ucraina, care influențează puternic aprovizionarea regională cu resurse energetice și generează dependențe critice față de sursele energetice externe, este vital ca România să accelereze măsurile de consolidare a infrastructurii de stocare energetică.

Procedura de consultare publică, restrânsă la un termen de 10 zile, a fost stabilită în concordanță cu prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, pentru a evita efectele grave pe care o eventuală întârziere în adoptarea măsurilor le-ar putea avea asupra interesului public. Ținând cont de volatilitatea pieței energetice și de impactul imediat al fluctuațiilor de preț asupra consumatorilor și economiei, orice amânare ar putea determina prejudicii semnificative, amplificând instabilitatea SEN și împiedicând implementarea rapidă a soluțiilor de stocare de energie necesare echilibrării producției din surse regenerabile.

Astfel, durata de consultare de 10 zile este justificată de nevoia stringentă de a proteja interesul public, în vederea evitării unei grave perturbări a securității energetice și a creșterii necontrolate a prețurilor la energie electrică, ceea ce ar afecta în mod disproporționat populația și economia națională. În plus, această abordare legislativă imediată vine în sprijinul eforturilor de atingere a capacităților de stocare conform PNIESC, evitând penalizările internaționale și susținând dezvoltarea durabilă a sistemului energetic național.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

8.2. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, precum și pentru modificarea art. 2 lit. i) și k) din Legea nr.220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM - MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

